

оптимізації виробничих витрат, а користь для більшості населення є досить сумнівною. Тому навіть ідеальна модель боротьби з сірим ринком праці чи призведе до відчутного позитивного результату. І в розрізі всього цього об'єктивність статистичних даних втрачає будь-яку актуальність.

Використанні джерела

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/index/debt/gov>. (дата звернення 23.10.2020).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 23.10.2020).
3. Ткаченко Л. Модель «дешевої робочої сили» та її наслідки для України. URL: <https://dt.ua/macrolevel/model-deshevoyi-robochoyi-sili-taiyi-naslidki-dlya-ukrayini>.

Ковпа Ольга

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Куц Л.Л.)

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Підприємства різної сфери діяльності, функціонуючи в умовах ринкової економіки, перебувають під постійним тиском конкурентного середовища, що в свою чергу змушує їх концентрувати свою увагу на питаннях якості. Вступ України до СОТ передбачає підвищення якості та конкурентоспроможності послуг/продукції всіх вітчизняних підприємств. Участь в даній організації призводить до розширення кордонів, як наслідок, до нових можливостей вийти вітчизняним підприємствам на зовнішні ринки, а також до потрапляння високоякісної продукції на український ринок, що, за умови гіршої якості вітчизняних товарів, призведе до втрати позицій національних виробників. З огляду на це, перед виробниками постає життєво важливе питання підвищення якості продукції та послуг та максимальне задоволення споживачів.

Стандарти, гармонізовані з міжнародними нормами, формують

базу для виконання обов'язкових вимог до якості продукції та послуг, що сприяє їхній ідентифікації та впровадженню інновацій. Застосування міжнародних стандартів створює рівноправні умови виходу на зовнішній ринок і фундамент для побудови ефективних систем управління якістю на підприємствах.

Більшість вітчизняних вчених акцентують свою увагу на впровадженні систем управління якістю відповідно до стандарту ISO 9001:2008. Проте, є новіші вимоги міжнародного стандарту ISO 9001, які, в свою чергу, є недостатньо вивчені. Це пов'язано насамперед із суттєвими змінами у структурі нової версії стандарту. Перехід на версію ISO 9001:2015 мав здійснитися до вересня 2018 р., але для керівництва підприємств, як показують дослідження фахівців, це було складним процесом та малозрозумілим [2].

У версії міжнародного стандарту ISO 9001:2015 «Системи менеджменту якості. Вимоги» (ДСТУ ISO 9001:2015) більше уваги надано питанням взаємовідносин системи управління якістю з системою менеджменту підприємства загалом. Це є надзвичайно важливим, оскільки практика застосування стандарту ISO 9001:2008 показала, що у багатьох випадках його сприймали керівники підприємств як документ, що створює надбудову в системі менеджменту, яка є певним гальмом до його впровадження. Стандарт ISO 9001:2008 розглядався як стандарт для менеджменту якості, тоді як стандарт ISO 9001:2015 вже позиціонує себе як стандарт для систем менеджменту бізнесу [1].

Стандарт ISO 9001:2015 акцентує свою увагу на тому, що система управління якістю має органічно вписуватися в загальну систему менеджменту організації та не суперечити її принципам. Головним принципом формування системи управління якістю згідно вимог ISO 9001:2015 залишається процесний підхід. У практиці впровадження попередніх версій стандарту його нерідко застосовували в спотвореному вигляді: процесами вважали діяльність підрозділів і виходило, що в системі управлінні якістю застосовували, по суті, функціональний підхід. Логічно, що при цьому

всі переваги процесного підходу не могли бути реалізовані. Головною причиною такого спотворення є те, що процесний підхід не застосовувався для менеджменту підприємства загалом [3].

Важливим аспектом формування систем управління якістю на підприємствах в контексті вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015 є зміни у вимогах до компетентності організації. Тут вона базується на концепції «знань організації» та «менеджменті знань». Важливі загальні знання та вміння всього колективу мають забезпечуватись, поряд із знаннями та вміннями окремих фахівців, знаннями отриманими з інформаційних ресурсів організації, правильним формуванням робочих груп, команд, учасників проектів тощо.

Очевидно, що впровадження даної системи управління якістю на підприємствах передбачає цілеспрямовану та свідому зміну керівниками підприємств філософії організаційного розвитку саме в сторону якості, дозволить організаціям якісніше визначати контекст організації, провести аналіз зацікавлених сторін та системно управляти ризиками в своїй діяльності. Це, безперечно, є досить переконливою конкурентною перевагою в складних економічних умовах. Практична значущість вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015 полягає у формуванні підходів до реалізації та впровадження їх у системи управління якістю на вітчизняних підприємствах.

Використані джерела

1. Крикун О.О. Сумісність і узгодження нової версії стандарту ISO 9001:2015 з міжнародними стандартами щодо систем менеджменту якості. *Електронне наукове видання "Економіка та суспільство"*. Мукачевський державний університет. 2016. №7. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/7_2016.pdf
2. Лисенко О. М. Системи управління якістю: особливості впровадження згідно з новою версією стандарту ISO 9001. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія Економіка і менеджмент*. 2016. № 1. С. 27-34.
3. Управління якістю виробництва та обслуговування: навчальний посібник. С. А. Соколовський та ін. Харків: НАНГУ, 2015. 264 с.